

[Victor Pürschel.]

kun for at gøre opmærksom paa, at man ikke maa lulle sig ind i den Tro, at man her har skabt noget absolut, ikke fordi jeg tror, at det egentlig kunde formuleres paa en mere tilfredsstillende Maade. Man skal blot ikke overvurdere Betydningen af det.

Til min Udtalelse om, at der i Grundlovsforslaget indføres en privilegeret Valgret, har baade den højtærede Statsminister og den ærede Ordfører gjort nogle Bemærkninger. Disse Bemærkninger faldt jo egentlig nogenlunde sammen. Statsministeren gjorde dog den elskværdige Bemærkning, at min Oplysning „selvfølgelig“ var forkert. Det vilde interessere mig levende at høre, hvorfor det er selvfølgeligt, at den er forkert. Det er maaske, fordi den ikke har været gengivet helt rigtigt i Pressen, og hvis det er det, der sigtes til — det er i den socialdemokratiske Presse, jeg har læst —, saa er det naturligvis meget selvfølgeligt, at den er forkert. Men i øvrigt opfatter jeg blot Ordet „selvfølgelig“ som et Udslag af et forbigaaende daarligt Lune hos den højtærede Statsminister, som saaledes har fundet et historisk og lidet klædeligt Udtryk i denne Udtalelse.

Den kolossale Fejl, jeg skal have gjort mig skyldig i, er altsaa den, at det ikke er Rigsdagsgruppens Bestyrelse sammen med Partiraadet, der bestemmer, men derimod sammen med hele Hovedbestyrelsen. Enhver kan jo nok se, at dette er principielt ganske overordentlig betydningsfuldt. (*Statsministeren* [Staauning]: Ja, det ved Gud, det er!). Den højtærede Statsminister bander paa, at det er rigtigt, og saa maa det jo staa til Troende. Men det forekommer mig alligevel, at det ikke er helt afgørende. Det, der er Kendsgerningen, er dog, at en lille Kreds af Personer kan bestemme, at de 16 Medlemmer — saaledes er det, saa vidt jeg har forstaaet, efter Tallet i 1935 — skal indtræde i Rigstinget, en lille Kreds af Personer, som er valgt med helt andre Formaal. Det er jo nemlig Forskellen. Naar den ærede Ordfører sagde, at det ogsaa nu er en lille Kreds af Personer, der vælger Landstingsmændene, ja, saa er de jo valgt udtrykkeligt med dette for Øje paa Grundlag af den lige og almindelige Valgret. Dette gælder, hvad enten man tænker paa Valgmændene, eller man tænker paa Landstingsmændene; de er valgt af Befolkningen paa Grundlag af den lige og almindelige Valgret med dette udtrykkelige Mandat. Men her etablerer man en Partibestyrelse med Myndighed til at

udnævne Medlemmer af den danske Rigsdag; det er praktisk talt det, der sker. Dette er en privilegeret Valgret i ondartet Form, og det er tillige et lysende Eksempel paa de Misbrug, som et Partistyre kan føre til. Dette er en Ting, som jeg beder det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch have i Erindring til senere.

I Debatten har paa ny Spørgsmaalet om Begivenhederne i 1920 været berørt. Jeg vil kun understrege det politiske Kuriosum, at en kommunistisk Repræsentant her i 1939 forstaa Grundloven paa ganske samme Maade, som den i sin Tid blev fortolket af det gamle Højre. Det er for saa vidt ganske interessant at se, for hvis man havde sagt til Datidens Demokrater, at en Hyperdemokrat — saaledes opfatter det ærede Medlem sig jo i sin sidste Fase — engang i Aaret 1939 skulde staa op og give Højre Ret i dets Maade at læse Grundloven paa, saa vilde de jo have sagt: „Nej, det kan dog vist ikke tænkes“. Men nu er det altsaa sket.

Jeg er naturligvis enig med den kommunistiske Ordfører i, at en Udvalgsudtalelse kun kan have rent subsidiaer Betydning som Fortolkningsbidrag i Tilfælde, hvor Lovens Ord giver Anledning til Tvivl. Men paa den anden Side er det naturligvis en rigtig Betragtning, at ikke mindst ved Forstaaelsen af en Grundlov er det meget vigtigt, at man hele Tiden har for Øje det, som kaldes for Grundlovens Aand, og for saa vidt man finder, at denne Grundlovens Aand helt igennem er baaret af det parlamentariske System, saa har man her efter min Mening et langt værdifuldere Fortolkningsbidrag end en Udvalgsbetænkning.

Saa rejste Udvalgets Ordfører det Spørgsmaal: Kan et parlamentarisk System arbejde uden Partier? Ja, det tror jeg for saa vidt nok, det kunde. Men jeg erkender, at saa snart en Ordning har bestaaet i nogle Aar, vil der danne sig visse Grupper inden for det herskende Parti. Det tror jeg, man vil faa at se; det er vist allerede sket baade i Rusland, i Tyskland og Italien, i hvilke Lande man jo kun har eet Parti, at der inden for dette har dannet sig Grupper, idet der altsaa af det ene Parti senere udvikler sig flere Partier. Disse Partier kan naturligvis ogsaa have baade deres Berettigelse og deres Værdi; det, det gælder om, er blot dette, at man ikke for stærkt belaster dem, og først og fremmest, at de ikke misbruges. Der vil altid, naar et System har bestaaet en Aarrække, være en ret fremtrædende Mu-